

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 23.01.2019
Kabul Tarihi / Date Accepted : 18.09.2019
Yayın Tarihi / Date Published : 11.10.2019

<https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.49440-516987>

5. 6. VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİ SINIF ETKİNLİKLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Ayşegül ÇELİK¹

ÖZ

Bu araştırmada 5. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi sınıf etkinliklerinin çeşitli değişkenlere göre belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmada nicel model kullanılmıştır. Araştırmada, nicel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan araştırma türlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemine göre seçilmiş İç Anadolu bölgesinde yer alan bir ortaokulda okuyan 111'i kız 125'i erkek olmak üzere, 236 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın ilk aşamasında tesadüfi örnekleme yöntemine göre İç Anadolu bölgesinde yer alan bir ortaokulda öğrenim gören 30 öğrenciye pilot uygulama yapılmıştır. Her bir öğrenciye yaklaşık 25 dakika süre verilmiştir. Araştırmada "sınıf etkinliklerim" ölçeği kullanılmıştır. Sınıf etkinliklerim ölçeği Gentry ve Gable (2001) tarafından oluşturulmuş, Türk kültürüne uyarlanması ise Deniz ve Saranlı (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verilerinin analizinde, bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi kullanılmıştır. Verilerin toplanma süreci, araştırmacı tarafından farklı gün ve saatlerde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin sınıf etkinliklerim ölçeği puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, sınıf içerisinde Sosyal Bilgiler dersinde yapılan etkinlikler öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayabilmeli, yeteneklerini zorlamalı ve öğrencilerin etkinliklerden öğrenmeleri sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf etkinlikleri, sosyal bilgiler dersi, öğrenci, öğretmen.

EXAMINING 5TH, 6TH, AND 7TH GRADERS' SOCIAL STUDIES CLASS ACTIVITIES BASED ON VARIOUS VARIABLES

ABSTRACT

The purpose of this study is to investigate whether 5th, 6th, and 7th graders' Social Studies class activities significantly vary based on various variables. The study employed the survey model using the quantitative method. The study group consists of 236 students attending a public school located in the Central Anatolian Region of Turkey in the 2018-2019 academic year that were chosen through random sampling. First, a pilot study was administered to 30 students attending a middle school located in the Central Anatolian Region of Turkey chosen through random sampling. The duration of implementation was set as 25 minutes. The study used "My Class Activities" survey adapted to the Turkish culture (Deniz ve Saranlı, 2017). The remaining 236 forms were analyzed via SPSS 15.0. The data were analyzed through independent samples t-test and one-way analysis of variance (ANOVA). The data were collected by the researcher at different dates and hours in the 2018-2019 academic year. As a result of the research, it was found that the scores of students' classroom activities scale were high. Furthermore, plans about Social Studies course class activities should take into consideration enjoyment, which is influential on students' motivation for classes.

Keywords: Class activities, social studies, students, teachers.

¹ Yozgat Bozok Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, aysegull_cik@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9310-2350>

1.GİRİŞ

Sosyal bilgiler dersi genel olarak, toplumsal yaşamı düzenleyen ve disiplinlerarası yaklaşımı ele alan, parçaları birleştiren bir öğretim programı olarak tanımlanabilir (Sönmez, 2010). Parçaları birleştiren bu bütüncül yapısı, sosyal bilim olarak sosyal bilgiler anlayışını yansıtmaktadır (Altun, 2013). Birden fazla sosyal bilim disiplinini barındıran sosyal bilgiler dersi bu yapısı ile öğrenme sürecinde, sınıf içi etkinliklere çeşitlilik sağlamaktadır. İnsanın günlük yaşamının sosyal bilim disiplinleri ve diğer bilim dalları ile ilişki içerisinde olduğu söylenebilir (Tay, 2013). Sınıf içinde oluşturulan etkinlikler çeşitlilik, yenilik ve sınırları zorlama özelliklerine sahip olmalıdır (Azevedo, Disessa & Sherin, 2012). Bu etkinlikler tasarlanırken çocuğa görelilik ilkesi göz önünde bulundurulmalıdır. Bireye, istendik bir takım bilgi, davranış, değer ve beceri kazandırmak istemenin yanı sıra, amaç bireyin toplumsallaşmasını sağlamak olduğundan çocuğa görelilik ilkesi dikkate alınmalıdır (Tay, 2013). Etkili öğrenme sürecinin gerçekleşebilmesi için, yapılan tüm çalışmalarda öğrencilerin bireysel özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır (Çermik, 2015). Bu bağlamda sınıf içi etkinlikler tasarlanırken öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimi göz önünde bulundurulmalıdır. Etkinlik planları sadece öğrencilerin bireysel çalışmalarına yönelik olmalıdır. Aynı zamanda iletişim, iş birliği gibi becerilerin gelişmesini de sağlayabilecek grup çalışmaları da tasarlanmalıdır. Çünkü bireysel etkinliklerin yanı sıra işbirlikli çalışmalar da öğrencilerin bilişsel gelişimlerine katkı sağlayabilir (Kutnick, Ota & Berdondini, 2008). Sınıf içerisinde öğrencilerin işbirlikli çalışabilmelerini sağlayabilecek ortam oluşturulmalıdır. Etkinlikler, öğrencilerin bireysel ve grup çalışmalarını kapsayacak şekilde tasarlanmalıdır. Sınıf içerisinde oluşturulan etkinliklerde, öğrencilerin ilgisinin göz önünde bulundurulması, öğrencilerin eğlenmesi, sınırlarının zorlanması ve birden fazla seçeneklerinin olması, öğrenme ortamının kalitesi ile birlikte, öğrencilerin öğrenme sürecindeki motivasyonunu da artırmada etkili olabilir (Deniz ve Saranlı, 2017). Ancak öğrenmeye ve öğrenilecek konuya ilişkin motivasyonunu sağlamış bir öğrenci kendini öğrenme için hazırlayabilir (Slavin,2006). Bunların yanı sıra, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimi de bir bütün halinde göz önünde bulundurulmalıdır.

Sosyal bilgiler dersinde, etkili öğretmen ve öğrenci iletişimini sağlamanın, yani olumlu sınıf ikliminin oluşturulabilmenin önemli boyutlarından birisi sınıf ortamında seçilen etkinlik türüdür. “Sınıfı, öğretmen ve öğrencilerin eğitsel amaçlara ulaşabilmek için kendilerinde var olan ve çeşitli iletişim araçlarıyla sağladıkları bilgi ve yaşantıları, uygun bir düzenleyişle paylaştıkları ortamdır olarak tanımlamak mümkündür” (Güçlü, 2006, s. 205). Bu ifadeden hareketle, sınıf ortamında paylaşmayı artırabilecek, öğrencilere öğrenmeye motive edebilecek etkinlikler tasarlanmalıdır. Bozpolat (2016), yapmış olduğu çalışmada, serbest etkinliklerin öğrencilerin eğlenerek öğrenmesine, kendilerini ifade edebilmesine, sosyalleşmesine, öğrencilerin duyuşsal ve bilişsel olmak üzere pek çok alana katkı sağladığını vurgulamıştır. Eğitim ortamında duyuşsal davranışlar ve bazı değerler, sosyal ve kültürel yaşam ile ilişkili etkinlikler aracılığı ile kazandırılabilir (Beydoğan, 2012). Sosyal Bilgiler dersi hem sosyal bilim disiplinlerinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması ile içeriğinin zengin olması hem de güncel yaşamla ilişkili olması nedeniyle, sınıf etkinliklerinin de sosyal ve kültürel öğelerle ilişkilendirilmesine olanak sağlamaktadır. Yapılan bu etkinlikler aynı zamanda, çocuğu toplumsal hayata hazırlama konusunda da katkı sağlayabilir (Senemoğlu’dan akt.Gökçe, 2002). Sınıf ortamının, birbirinden farklı özellikte öğrencilerin bir araya gelmesiyle oluşması, öğrencilerin toplumsal hayatta özellikle kişilerarası iletişimine olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Sınıf etkinlikleri de öğrencilerin toplumsal yaşamda kullanabilecekleri bir takım becerileri kazandırabilecek nitelikte oluşturulmalıdır. Bu gibi etkinlikler becerilerin yanı sıra Sosyal Bilgiler dersinde bazı değerleri kazandırabilmek için de kullanılabilir. Burada önemli olan bir nokta vardır. Becerilerin ve değerlerin kazandırılabilmesi için etkinliklerin sürekli bir şekilde devam etmesi gerekmektedir. Farklı öğretim yöntem ve teknikleri ile, Sosyal Bilgiler öğretim programındaki kazanımlar, değerler ve beceriler göz önünde bulundurularak öğretim sürecinde belirli aralıklarla, ders içeriği ile ilişkili sınıf etkinliklerinin yapılması gerekmektedir. Bu etkinlikleri gerçekleştirirken her ne kadar öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci iletişimi ve etkileşimi önemli olsa da, sınıfın fiziki yapısı, kullanılan yöntem ve teknik, öğrenci sayısı ve Duman’ın (2006) belirttiği gibi, sınıf içerisinde etkinlik merkezinin yeri ve oturma düzeni etkinliklerin verimli olmasında önemli rol oynamaktadır. Öğrencilerin etkinlik sırasında, birbirleri ile etkileşiminin yoğun olabilmesi için oturma düzeni ona göre planlanmalıdır. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında olduğu gibi, etkinlik sürecinde öğretmen, öğrencinin bilgiye rahatlıkla ulaşabileceği öğrenme ortamını tasarlayabilmelidir (Ocak, 2010). Öğretim etkinliklerini planlarken ipuçları, kazanımları, uygun dönütleri, öğrenilen davranış ile ilgili tamamlamalar ve ön bilgiler ile yeni bilgiler arasında bilginin transfer edilebilirliğine dikkat edilmelidir (Senemoğlu, 2012). Aynı zamanda öğretmen, öğrenme ve öğretme sürecini, öğrencilerin ön bilgilerini göz önünde bulundurarak, yeni öğrendikleri bilgi ile ilişki kurabilecekleri şekilde tasarlamalıdır (Gençtürk, Sarpkaya, 2014). Sosyal bilgiler dersinde yapılan sınıf etkinlikleri sadece bilginin öğretilmesi ya da pekiştirilmesini sağlamaz. Aynı zamanda, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, psikomotor becerilerinin yanı sıra sosyal gelişimini de sağlar. Buna göre Sosyal bilgiler dersinde hazırlanan sınıf etkinlikleri, birden fazla becerinin kullanımını sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır.

Sosyal bilgiler dersinde etkinliklerin kullanımına yönelik alan yazın tarandığında; Beydoğan (2012), okullarda uygulanan sosyo-kültürel etkinliklerin öğrencilerin değer edinimine yönelik araştırma yapmıştır. Yapılan bu

araştırma sonucunda, değer ediniminde okullarda uygulanan sosyo-kültürel etkinliklerin ailede değer edinimine göre daha zayıf kaldığı sonucuna varılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, Sosyal bilgiler dersinde sınıf etkinliklerini öğrencilere göre inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Alan yazındaki bu eksiklikten yola çıkılarak bu çalışma yapılmıştır.

Bu araştırma, 5. 6. ve 7.sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde sınıf etkinliklerinin çeşitli değişkenlere göre anlamlı farklılık olup olmadığının araştırmasını amaçlamaktadır. Yapılan bu araştırma ile birlikte, öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde yapılan etkinliklerin ilgi alanları, seçimleri, keyif almaları ve yeteneklerini zorlamaya yardımcı olması konusundaki durumların yaş, cinsiyet ve sınıf düzeylerine göre durumlarını ortaya koymada alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Böylelikle araştırma sonucunda, sosyal bilgiler dersi sınıf etkinliklerine ilişkin var olan durumunun ortaya çıkarılmasına ve bu konu ile ilgili yapılacak diğer etkinliklerin uygulama aşamasında daha verimli olmasına katkı sağlayabilir. Bu doğrultuda yapılan bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Sosyal bilgiler dersinde sınıf etkinliklerim ölçeğinin öğrencilerin cinsiyete göre anlamlı farklılık var mıdır?
2. Sosyal bilgiler dersinde sınıf etkinliklerim ölçeğinin öğrencilerin sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık var mıdır?
3. Sosyal bilgiler dersinde sınıf etkinliklerim ölçeğinin öğrencilerin yaşlarına göre anlamlı farklılık var mıdır?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada, öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde sınıf etkinliklerinin çeşitli değişkenler aracılığıyla incelenmesi amaçlandığı için, araştırma yöntemleri içerisinde yer alan nicel yöntemi tercih edilmiştir. Nicel araştırma yöntemi genel olarak, gerçeklik, nesnellik ve akıla dayalı gerçekleşmektedir (Sönmez ve Alacapınar, 2017). Nicel araştırma, alandaki eğilimler doğrultusunda veya problem durumu dahilinde bir şeyin neden olduğunu açıklamaya dayanır (Creswell, 2012). Araştırmada, 5. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi kapsamında uygulanan sınıf etkinliklerim ölçeğinin, yaş, cinsiyet ve sınıf düzeyleri ile ilişkisi araştırıldığı için tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelinde, var olan durumun ortaya konulması amaçlanır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017; Merter, 2009; Sönmez ve Alacapınar, 2017).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın genel yargılara varılabilecek çalışma evrenini (Ekiz, 2015), 5. 6. ve 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemini ise, olasılık dışı örnekleme türleri içerisinde yer alan amaçlı örnekleme yöntemine göre seçilmiş, İç Anadolu’da yer alan bir devlet okulunda 5. 6. ve 7. sınıfta öğrenim gören 236 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Amaçlı örneklemede, katılımcılar belirlenirken araştırmacı bilgi ve becerilerini kullanır (Balci, 2016). Amaçlı örnekleme yönteminin seçilme nedeni, yapılan araştırmanın konusu ve değişkenleri doğrultusunda seçilen okuldaki öğrencilerin demografik yapısı ile sosyo-kültürel yapısının detaylı bilinmesidir.

Tablo 1.

Öğrencilerin Demografik Özellikleri

		f
Cinsiyet	Kız	125
	Erkek	111
Yaş	9 yaş	4
	10 yaş	51
	11 yaş	66
	12 yaş	90
	13 yaş	23
	14 yaş	2
Sınıf	5. sınıf	79
	6. sınıf	74
	7. sınıf	83
TOPLAM		236

Tablo 1’e göre öğrencilerin demografik özellikleri incelendiğinde 125 kız öğrenci ve 111 erkek öğrenci örneklem grubunu oluşturmaktadır. 9 yaş grubunu 4 öğrenci, 10 yaş grubunu 51 öğrenci, 11 yaş grubunu 66 öğrenci, 12 yaş grubunu 90 öğrenci, 13 yaş grubunu 23 öğrenci ve 14 yaş grubunu 2 öğrenci oluşturmaktadır. 5. sınıfta 79, 6.

sınıfta 74 öğrenci ve 7. sınıfta 83 öğrenci, toplamda ise 236 ortaokul öğrencisi araştırmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan 236 öğrencinin demografik özelliklerini belirlemek için kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bu formda araştırmaya katılan öğrencilerin yaşı, cinsiyeti ve sınıfına dair bilgiler yer almaktadır. Bu bilgiler, öğrenciler tarafından doldurulmuştur.

Sınıf Etkinliklerim Ölçeği, araştırmada kullanılan, tamamı olumlu cümle formatında yazılan sınıf etkinliklerim ölçeği toplam 32 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin; ilgi duyma, seçim yapabilme, sınırları zorlama ve konudan zevk alma boyutları bulunmaktadır. Ölçek, hiçbir zaman (1), nadiren (2), bazen (3), çoğunlukla (4) ve her zaman (5) olmak üzere likert tipi bir ölçektir. Sınıf etkinliklerim ölçeği Gentry ve Gable (2001) tarafından oluşturulmuş, Türkçe'ye uyarlaması ise Deniz ve Saranlı (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeği Türkçe'ye uyarlayan Deniz ve Saranlı'nın (2017) çalışma grubunu, 3. 4. 5. 6. 7. ve 8. sınıfta öğrenim gören 108'i kız, 106'sı erkek olmak üzere toplam 214 öğrenci oluşturmaktadır. Ölçeğin güvenilirlik çalışmasında Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Buna göre ölçeğin alt boyutlarını oluşturan; ilgi duyma 0,86, sınırları zorlama 0,82, seçim yapabilme 0,83 ve keyif alma 0,90 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin geçerlik çalışmasında, maddelerle boyutları arasındaki yol katsayılarının ölçeğin alt boyutları olan ilgi 0,45-0,78; sınırları zorlama 0,51-0,67; seçim yapabilme 0,55-0,72 ve keyif alma için 0,60-0,81 arasında tespit edilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılığı için hesaplanan düzeltilmiş madde toplam korelasyonları ilgi duyma için 0,47-0,72, sınırları zorlama için 0,44-0,59, seçim yapabilme için 0,48-0,61 ve keyif alma için 0,56-0,76 olarak hesaplanmıştır (Deniz, Saranlı, 2017).

Araştırmacı tarafından ölçeğin güvenilirlik katsayısı, çalışma grubunu oluşturan 5. 6. ve 7. sınıfta öğrenim gören 236 öğrenci ile hesaplanmıştır. Cronbach alfa güvenilirlik katsayısına göre ölçeğin alt boyutlarını oluşturan; ilgi duyma 0,80, sınırları zorlama 0,83, seçim yapabilme 0,80 ve keyif alma 0,85 olarak hesaplanmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Sınıf etkinliklerim ölçeğini Türkçe'ye uyarlayan (Deniz ve Saranlı, 2017) araştırmacılar, ölçeğin araştırmada kullanılmasına yönelik gerekli izin alınmıştır. Verilerin toplanma süreci, araştırmacı tarafından 2018-2019 eğitim öğretim güz döneminde öğrencilerin sosyal bilgiler ders programı göz önünde bulundurularak farklı gün ve saatlerde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında, tesadüfi örnekleme yöntemine göre İç Anadolu bölgesinde yer alan ve asıl uygulamanın yapıldığı ortaokulda öğrenim gören 30 öğrenciye ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulamaya katılan öğrenciler asıl uygulamada yer almamıştır. Ön uygulama göz önünde bulundurularak asıl uygulama için süre 25 dakika olarak belirlenmiştir. Daha sonra asıl uygulama, 5. sınıftan 104 öğrenciye, 6. sınıftan 99 öğrenciye ve 7. sınıftan 108 öğrenciye araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmanın analizine geçilmeden önce, katılımcılara ait toplam 75 formun eksik doldurulması nedeniyle analiz sürecinden çıkarılmıştır. Geçersiz formlar elendikten sonra kalan 236 formun, SPSS 15.0 programı ile analizi yapılmıştır. Araştırmanın verilerinin analizinde, birinci alt problemde yer alan sınıf etkinliklerim ölçeğinin öğrencilerin cinsiyete göre anlamlı farklılık olup olmadığı için bağımsız örneklem t-Testi yapılmıştır. Araştırmanın ikinci ve üçüncü alt probleminde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi yapılmıştır. İstatistiksel farkın hangi gruplar arasında olduğunu tespit edebilmek için Scheffe testi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırma problemine yönelik bulgular yer almaktadır.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre sınıf etkinliklerim ölçeği düzeyleri tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2

Sınıf Etkinliklerim Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Ölçek Alt Boyutu	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
İlgi Duyma	Kız	111	3.83	,629	234	1,034	,302
	Erkek	125	3.92	,624			
Sınırları Zorlama	Kız	111	3.87	,679	234	,621	,535
	Erkek	125	3.93	,711			
Seçim Yapabilme	Kız	111	4.03	,637	234	,828	,409
	Erkek	125	4.10	,681			

Tablo 2. devamı

Ölçek Alt Boyutu	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Keyif Alma	Kız	111	4.20	,835	234	2.12	,034
	Erkek	125	4.42	,682			

Tablo 2 incelendiğinde, ölçeğin ilgi duyma alt boyutuna yönelik kız öğrencilerin puanı ($\bar{X}$ =3.83), erkek öğrencilerin ($\bar{X}$ = 3.92) olarak tespit edilmiştir. Sınırları zorlama alt boyutunda kız öğrencilerin puanı ($\bar{X}$ =3.87), erkek öğrencilerin puanı ($\bar{X}$ =3.93)'dür. Seçim yapabilme alt boyutunda kız öğrencilerin puanı ($\bar{X}$ =4.03), erkek öğrencilerin puanı ise ($\bar{X}$ =4.10) şeklinde bulunmuştur. Öğrenciler arasında, sınıf etkinliklerim ölçeğinin ilgi duyma, sınırları zorlama ve seçim yapabilme alt boyutlarına ilişkin puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Diğer bir deyişle, kız ve erkek öğrencilerin sınıf etkinliklerim ölçeğinin ilgi duyma, sınırları zorlama ve seçim yapabilme alt boyutlarına ilişkin puanları benzerlik göstermektedir. Sınıf etkinliklerim ölçeğinin diğer bir alt boyutu olan keyif alma düzeyi ise, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. Erkek öğrencilerin keyif alma düzeyi puanlarının ($\bar{X}$ =4.42), kız öğrencilerinin puanlarına göre ($\bar{X}$ =4.20) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Sınıf etkinliklerim ölçeğinin öğrencilerin yaş düzeylerine göre betimsel istatistikleri tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Sınıf Etkinliklerim Ölçeği Puanlarının Yaş Düzeylerine Göre Betimsel İstatistikleri

Ölçek Alt Boyutu	Yaş Grubu	N	$\bar{x}$	SS
İlgi Duyma	9	4	3,91	,409
	10	51	4,05	,591
	11	66	3,74	,682
	12	90	3,89	,618
	13	23	3,86	,558
	14	2	3,39	,252
Sınırları Zorlama	9	4	3,89	,683
	10	51	4,09	,641
	11	66	3,63	,800
	12	90	3,98	,585
	13	23	3,90	,726
	14	2	4,07	,909
Seçim Yapabilme	9	4	4,39	,316
	10	51	4,13	,719
	11	66	4,00	,689
	12	90	4,08	,613
	13	23	4,04	,667
	14	2	3,92	1,11
Keyif Alma	9	4	4,62	,478
	10	51	4,50	,670
	11	66	4,20	,859
	12	90	4,30	,695
	13	23	4,22	,932
	14	2	4,62	,530

Sınıf etkinliklerim ölçeğinin yaş düzeyine göre betimsel istatistikleri incelendiğinde, öğrencilerin ilgi duyma alt boyutu puan ortalaması en yüksek yaş grubu on yaş ($\bar{X}$ =4.05) olurken, dokuz yaş ($\bar{X}$ =3.91), on iki yaş ($\bar{X}$ =3.89), on üç yaş ($\bar{X}$ =3.86), on bir yaş ($\bar{X}$ =3.74) ve on dört yaş ($\bar{X}$ =3.39) olarak tespit edilmiştir. Sınırları zorlama alt boyutunda, on yaşındaki öğrencilerin ($\bar{X}$ =4.09) on bir yaşındaki öğrencilere göre ($\bar{X}$ =3.63) daha yüksek puana sahip oldukları tespit edilmiştir. Diğer yaş gruplarının ortalamaları sırasıyla, on dört yaş ($\bar{X}$ =4.07), on iki yaş ($\bar{X}$ =3.98), on üç yaş ($\bar{X}$ =3.90) ve dokuz yaş ($\bar{X}$ =3.89) olarak tespit edilmiştir. Seçim yapabilme alt boyutunda, dokuz yaş ($\bar{X}$ =4.39) ile en yüksek ortalamaya sahipken, on yaş ($\bar{X}$ =4.13), on iki yaş ($\bar{X}$ =4.08), on üç yaş ($\bar{X}$ =4.04), on bir yaş ($\bar{X}$ =4.00) ve on dört yaş ($\bar{X}$ =3.92) aritmetik ortalamaya sahip oldukları tespit edilmiştir. Ölçeğin keyif alma alt boyutunda ise, en yüksek ortalamanın ($\bar{X}$ =4.62) ile dokuz ve on dört yaşta ($\bar{X}$ =4.62) olduğu tespit edilirken, diğer yaş gruplarının ortalamaları sırasıyla on yaş ($\bar{X}$ =4.50), on iki yaş ($\bar{X}$ =4.30), on üç yaş ($\bar{X}$ =4.22) ve on bir yaş ($\bar{X}$ =4.20) olarak belirlenmiştir.

Sınıf etkinliklerim ölçeğinin, öğrencilerin yaş düzeylerine göre puanları ANOVA sonuçları tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4*Sınıf Etkinliklerim Ölçeği Puanlarının Yaş Düzeylerine Göre ANOVA Sonuçları*

Ölçek Alt Boyutu	Yaş	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
İlgi Duyma	9	Gruplararası	3,211	5	,642	1,655	,146	
	10	Gruplariçi	89,263	230	,388			
	11							
	12							
	13							
Sınırları Zorlama	9	Gruplararası	7,168	5	1,434	3,093	,001	On-Onbir
	10	Gruplariçi	106,585	230	,463			
	11							
	12							
	13							
Seçim Yapabilme	9	Gruplararası	,934	5	,187	,422	,833	
	10	Gruplariçi	101,697	230	,442			
	11							
	12							
	13							
Keyif Alma	9	Gruplararası	3,546	5	,709	1,220	,300	
	10	Gruplariçi	133,703	230	,581			
	11							
	12							
	13							
	14							

Tablo 4' e göre, öğrencilerin sınıf etkinliklerim ölçeğinin ilgi duyma, seçim yapabilme ve keyif alma alt boyutları ve yaşları arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Ölçeğin sınırları zorlama alt boyutundaki farkın hangi yaş grupları arasında olduğunu tespit edebilmek amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre, on ve on bir yaş arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Başka bir deyişle öğrencilerin ölçeğin sınırları zorlama alt boyutu yaşa göre değişiklik göstermektedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Sınıf etkinliklerim ölçeğinin öğrencilerin sınıf düzeylerine göre betimsel istatistikleri tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5*Sınıf Etkinliklerim Ölçeği Puanlarının Sınıf Düzeylerine Göre Betimsel İstatistikleri*

Ölçek Alt Boyutu	Sınıf Düzeyi	N	$\bar{x}$	SS
İlgi Duyma	5	79	3,95	,667
	6	74	3,79	,636
	7	83	3,88	,576
Sınırları Zorlama	5	79	3,92	,685
	6	74	3,75	,768
	7	83	4,01	,617
Seçim Yapabilme	5	79	4,10	,746
	6	74	4,04	,610
	7	83	4,07	,623
Keyif Alma	5	79	4,46	,686
	6	74	4,26	,850
	7	83	4,23	,742

Sınıf etkinliklerim ölçeğinin sınıf düzeyine göre betimsel istatistikleri incelendiğinde, ölçeğin ilgi duyma alt boyutunda en yüksek ortalamaya ($\bar{X}=3.95$) ile 5. sınıf sahipken, 7. sınıf ($\bar{X}=3.88$), 6. sınıf ($\bar{X}=3.79$) ortalamaya sahiptirler. Ölçeğin sınırları zorlama alt boyutu puanlarının sınıf düzeylerine göre 7. sınıfta en yüksek ($\bar{X}=4.01$), 5. sınıfta daha düşük ($\bar{X}=3.92$) ve 6. sınıfta da en düşük ($\bar{X}=3.75$) puana sahip oldukları tespit edilmiştir. Seçim

yapabilme alt boyutu puanları sınıf düzeyine göre sırasıyla, 5. sınıf ($\bar{X}=4.10$), 7. sınıf ($\bar{X}=4.07$) ve 6. sınıf ($\bar{X}=4.04$) olurken, keyif alma alt boyutunun sınıf düzeyine göre en yüksek ortalamasının ($\bar{X}=4.46$) 5. sınıfta olduğu tespit edilmiştir. Keyif alma alt boyutunun diğer sınıf seviyelerine göre puan ortalamaları sırasıyla 6. sınıf ($\bar{X}=4.26$) ve 7. sınıf ($\bar{X}=4.23$) olarak tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf etkinliklerim ölçeğinin sınıf düzeylerine göre ANOVA puanları Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6

Sınıf Etkinliklerim Ölçeği Puanlarının Sınıf Düzeylerine Göre ANOVA Sonuçları

Ölçek Alt Boyutu	Sınıf Düzeyi	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
İlgi Duyma	5. Sınıf	Gruplararası	,926	2	,463	1,178	,310
	6. Sınıf	Gruplariçi	91,548	233	,393		
	7. Sınıf						
Sınırları Zorlama	5. Sınıf	Gruplararası	2,716	2	1,358	2,850	,060
	6. Sınıf	Gruplariçi	111,036	233	,477		
	7. Sınıf						
Seçim Yapabilme	5. Sınıf	Gruplararası	,150	2	,075	,170	,843
	6. Sınıf	Gruplariçi	102,481	233	,440		
	7. Sınıf						
Keyif Alma	5. Sınıf	Gruplararası	2,518	2	1,259	2,177	,116
	6. Sınıf	Gruplariçi	134,731	233	,578		
	7. Sınıf						

Tablo 6 incelendiğinde, öğrencilerin sınıf etkinliklerim ölçeğinin ilgi duyma, sınırları zorlama, seçim yapabilme ve keyif alma alt boyutları ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Elde edilen bu sonuca göre, öğrencilerin sınıf etkinliklerim ölçeği puanlarında yaşın herhangi bir etkisi olmadığı söylenebilir.

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde sınıf etkinliklerine ilişkin ilgi duyma, sınırları zorlama, seçim yapabilme ve keyif alma düzeylerinin belirlenmesi ve bu alt boyutların cinsiyet, yaş ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir biçimde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, öğrencilerin sınıf etkinliklerim ölçeğinin ilgi duyma, sınırları zorlama, seçim yapabilme ve keyif alma alt boyutları puan ortalamalarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın birinci alt probleminde, öğrencilerin sınıf etkinliklerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir biçimde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırma bulguları öğrencilerin sınıf etkinlikleri düzeyinin ilgi duyma, sınırları zorlama ve seçim yapabilme alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir biçimde değişmediğini göstermektedir. Bu bulgu öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde sınıf içinde yaptıkları etkinliklerin ilgi duyma, sınırları zorlama ve seçim yapabilme boyutlarına göre cinsiyetin önemli bir değişken olmadığını göstermektedir. Bu bulgudan hareketle, sınıf içinde yapılan etkinliklerin cinsiyet gözetmeksizin tüm öğrenciler üzerinde yaklaşık olarak aynı düzeyde etkili olduğu tespiti yapılabilir. Ölçeğin diğer alt boyutu olan keyif alma puanları ve cinsiyet arasında ise anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre erkek öğrenciler sınıf etkinliklerinden daha fazla keyif almaktadır. Böyle bir sonucun ortaya çıkmasında yapılan etkinliklerin erkek öğrencilerin ilgi alanlarına daha fazla hitap etmiş olması şeklinde yorumlanabilir. Bu bulgu göz önünde bulundurularak, Aryan ve Shahrokhi (2015) yapmış olduğu çalışmada, sınıf etkinliklerinin cinsiyet bakımından anlamlı fark olduğunu tespit etmişlerdir. Bruke (1989), yapmış olduğu çalışmada, akademik performans bakımından kızlar ve erkekler arasında cinsiyet bakımından bazı farklılıklar tespit etmiştir (akt. Aryan ve Shahrokhi, 2015). Eğitim süreci zengin bireysel özellikler barındırmaktadır ve bu bireysel farklılıklar hem eğitim sürecini etkilemektedir hem de bu süreçten etkilenmektedir (Başbay, Bıyıklı ve Demir, 2018; Ekici, 2013). Gentry, Gable ve Springer'in (2000) belirttiği gibi, sınıf etkinliklerini öğrencilerin ilgi alanlarına, seçimlerine ve biraz da etkinliklere mizah katarak gerçekleştirmek, öğrenme ortamında hem öğretmene hem de öğrenci için pozitif etki oluşturabilir. Çünkü eğlenme, seçim ve ilgilerin oluşmasında güçlü bir bağlantıya sahiptir (Pereira, Peters & Gentry, 2010). Böyle bir sınıf ortamında, yapılandırıcı öğrenme yaklaşımına önemli bir unsur olan öğrencilerin birbirleri ile etkileşimini gerçekleştirmiş olabilir (Kösterelioğlu ve Yapıcı, 2016).

Araştırmada sınıf etkinliklerim ölçeğinin yaş değişkenine göre anlamlı bir biçimde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre ilgi duyma, seçim yapabilme ve keyif alma boyutlarının yaş değişkeni ile arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Yaş değişkeninin ilgi duyma, seçim yapabilme ve keyif alma alt boyutları üzerinde etkili bir değişken olmadığı tespit edilmiştir. Sınırları zorlama boyutunda ise, on ve on bir yaş

arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. On yaş grubu ortalamasının diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Clifford (1990), öğrencilerin zihinsel ve sosyal gelişimini gerçekleştirmek için ve yeteneklerini ortaya çıkarmak için sınırlarını zorlayacak etkinliklerin tasarlanması gerektiğini belirtmektedir (akt. Gentry, Gizza & Gable, 2001). Sosyal Bilgiler dersi sınıf etkinliklerini tasarlarken, öğrencilerin sınırlarını zorlayacak ve yeteneklerini ortaya çıkarabilecek nitelikte etkinliklerin olmasına dikkat edilmelidir.

Araştırmanın bir diğer değişkeni olan sınıf düzeylerinin sınıf etkinlikleri ölçeğine göre anlamlı bir biçimde farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde, öğrencilerin sınıf düzeyleri ile sınıf etkinlikleri ölçeği arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Bu bulgu, sınıf düzeylerinin sınıf etkinlikleri üzerinde önemli bir değişken olmadığını göstermektedir. Araştırmada elde edilen bu sonuç, Gentry, Gable ve Rizza'nın (2002) yapmış olduğu çalışma ile örtüşmemektedir.

Aykaç'ın (2007) İlköğretim programında yer alan etkinliklere yönelik yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin, ders kitaplarındaki etkinliklerin öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını sağlayamadığını belirtmiştir. Sınıf etkinlikleri planlanırken sadece ders kitabına bağlı kalmamalı, etkinlik yapılırken birden fazla materyal, yöntem, teknik kullanılmalıdır. Kullanılan yöntem, teknik ve materyallerin öğrencilerin ilgisini çekebilecek nitelikte olmasına dikkat edilmelidir. İlginin öğrenme üzerindeki etkisi göz önünde bulundurulduğunda (Schiefele, 1991), uygulanan farklı etkinlikler ile Sosyal Bilgiler dersi öğrenciler için daha ilgi çekici hale gelebilir (Kemah, 2015). Öğretmenin öğrenci üzerindeki eğitsel etkisi düşünüldüğünde (Erdoğan, 2006), sınıf etkinlikleri öğretmen ve öğrenci ilişkisi açısından da önem taşımaktadır. Öğrencilerin ilgi ve beklentilerini bilen öğretmenin, öğrenme ortamlarını öğrenciye uygun hale getirmenin yanı sıra, öğrenci ile etkileşimi de bu doğrultuda artmaktadır (Gökçe, 2002). Kıldan'ın (2011) yapmış olduğu çalışmada belirttiği gibi, olumlu öğretmen ve öğrenci ilişkisi, öğrencinin hem sınıfa hem de akranlarına yönelik olumlu davranışlar kazanmasını sağlayabilmektedir. Çünkü öğrenme, öğrencinin bilgi, beceri ve davranışları sonrasında ortaya çıkar (Demirtaş, 2010).

Araştırmanın sonucuna dayanarak, öğretmenler sadece ders kitaplarındaki etkinliklere bağlı kalmamalıdır. Öğrencilerin ilgi ve isteklerini göz önünde bulundurarak farklı türde yaratıcı türde etkinlikler planlamalıdır. Sınıf içerisinde öğrencilerin ilgilerini çekebilecek etkinliklerin artırılması, derste sadece sınırlı bir alanda değil öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarabilecek ve ilgilerini artıracak nitelikte etkinlikler planlamalıdır. Etkinlikler gerçekleştirilirken öğrenciler özgür kılınmalı ve her bir öğrencinin sürece aktif katılımı sağlanmalıdır. Sınıf içerisinde yapılan etkinliklerde öğrencilerin seçim yapabilme ve fikrini ifade edebilmelerini sağlayabilecek etkinlikler de tasarlanmalıdır. Böyle bir demokratik tutuma sahip öğretmenler, öğrencilere davranışları ile sınıf içerisinde güven verici ortam oluşturabilir (Tümekaya, 2005). Bütün bunların yanı sıra sosyal bilgiler dersinde sınıf içerisinde yapılacak etkinlikler planlanırken, öğrencilerin derse motive olmalarında önemli bir husus olan öğrencilerin eğlenmeleri de göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Altun, A. (2013). Yapılandırmacı yaklaşım, sosyal bilgiler programları ve ders kitapları. B. Akbaba (Ed.). *Konu alanı ders inceleme kılavuzu sosyal bilgiler* içinde (ss. 2-26). Ankara: Pegem Akademi.
- Aryan, E. & Shahrokhi, M. (2015). Students' perceptions of class activities: an investigation into the role of gender and grade level. *Mediterranean Journal of Social Sciences*. 6(4), 19-26.
- Aykaç, N. (2007). İlköğretim programında yer alan etkinliklerin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (2), 19-35.
- Azevedo, S. F., Disessa, A. A. & Sherin, B. L. (2012). An evolving framework for describing student engagement in classroom activities. *Journal of Mathematical Behavior*, 31, 270-289.
- Balcı, A. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma, yöntem ve teknikler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Başbay, A., Bıyıklı, C. ve Demir, E. K. (2018). Öğrenme stilleri ile ders çalışma alışkanlıklarının incelenmesi. *İlköğretim Online*, 17(2), 848-863.
- Beydoğan, Ö. H. (2012). Okullarda uygulanan sosyo ve kültürel etkinliklerin öğrencilerin değer edinimine etkisi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 11 (4), 1171-1204.
- Bozpolat, E. (2016). İlkokullarda uygulanan serbest etkinlikler dersine ilişkin öğretmen görüşleri. *ZfWT*, 8 (2), 217-239.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research planing, conducting and evaluating quantitative and qualitative research*. Boston: Pearson.
- Çermik, H. (2015). Eğitimde program ve planlama. B. Doğan, V. Alkan (Ed.). *Öğretim ilke ve yöntemleri* içinde (ss.1-23). Ankara: Eğiten Kitap.
- Demirtaş, Z. (2010). Okul kültürü ile öğrenci başarısı arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 35 (158), 3-13.
- Deniz, K. Z. ve Saranlı, G. A. (2017). Sınıf etkinliklerim ölçeğinin (SEÖ) Türk kültürüne uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 8 (2), 169-182.
- Duman, T. (2006). Yeni bir döneme başlangıç. L. Küçükahmet (Ed.). *Sınıf yönetimi* içinde (ss.219-237). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Ekici, G. (2013). Gregorc ve Kolb öğrenme stili modellerine göre öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin cinsiyet ve genel akademik başarı açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*. 38(167), 211-225.
- Ekiz, D. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erdoğan, Y. (2006). Yaratıcılık ile öğretmen davranışları ve akademik başarı arasındaki ilişkiler. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(17), 95-106.
- Gençtürk, E. & Sarpkaya, G. (2014). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yeterlilikleri. M. Safran (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretimi* içinde (ss. 49-66). Ankara: Pegem Akademi.
- Gentry, M., Gable, K. R. & Rizza, M. R (2002). Students' Perceptions of Classroom Activities: Are There Grade-Level and Gender Differences?. *Journal of Educational Psychology*. 94(3), 539-544.
- Gentry, M., Gable, R. K. & Springer, P. (2000). Gifted and nongifted middle school students: are their attitudes toward school different as measured by the new affective instrument, my class activities ...?. *Journal for the Education of the Gifted*, 24(1), 74-96.
- Gentry, M., Rizza, M. G. & Gable, K. R. (2001). Gifted students' perceptions of their class activities:differences among rural, urban, and suburban student attitudes. *Gifted Child Quarterly*. 45(2), 115-129.
- Gökçe, E. (2002). İlköğretim öğrencilerinin görüşlerine göre öğretmenlerin etkililiği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35(1-2), 111-119.
- Güçlü, N. (2006). İletişim. L. Küçükahmet (Ed.). *Sınıf yönetimi* içinde (ss.191-214). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kemah, M. (2015). Using solo drama to make the teaching of social studies engaging for students. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. 174, 2245-2252.
- Kıldan, O. A. (2011). Öğretmen-çocuk ilişkilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 103-120.
- Kösterelioğlu, İ. ve Yapıcı, M. (2016). Etkinlik temelli öğrenme sürecinin öğretmen adaylarının yapılandırmacı öğrenme ortamı algılarına etkisi. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 1342-1354.
- Kutnick, P., Ota, C. ve Berdondini, L. (2008).Improving the effects of group working in classrooms with young school-aged children: Facilitating attainment, interaction and classroom activity. *Learning and Instruction* ,18, 83-95.
- Merter, F. (2009). Cumhuriyet-Dicle-İnönü üniversitesi eğitim fakültesi ilköğretim bölümü öğrencilerinin öğrenme stilleri ve öğrenme stillerini farklılaştıran sosyo-ekonomik faktörler. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 78-96.
- Ocak, G. (2010). Yapılandırmacı öğrenme uygulamalarına yönelik öğretmen tutumları. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 835-857.

- Pereira, N., Peters, J. S. & Gentry, M. (2010). My Class Activities instrument as used in Saturday enrichment program evaluation. *Journal of Advanced Academics*, 21, 568–593.
- Schiefele, U. (1991). Interests, learning and motivation. *Educational Psychologist*, 26, 299–323.
- Senemoğlu, N. (2012). *Gelişim, öğrenme ve öğretim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Slavin, R. E. (2006). *Educational Psychology Theory and Practise*. Boston: Pearson.
- Sönmez, V. (2010). *Sosyal bilgiler öğretimi ve öğretmen kılavuzu*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. (2017). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tay, B. (2013). Sosyal Bilgiler öğretiminin dünü, bugünü ve yarını. R. Turan, K. Ulusoy (Ed.). *Sosyal bilgilerin temelleri içinde* (ss.2-16). Ankara: Pegem Akademi.
- Tümkaya, S. (2005). Öğretmenlerin sınıf içi disiplin anlayışları ve tükenmişlikle ilişkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimi*, 44, 549-568.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Since social studies course involves more than one discipline of social science, it offers diversity in activities conducted inside and outside the classroom in the learning process. These activities should be maintained so that relevant values, skills, and acquisitions can be gained by students within the scope of Social Studies course. That is, class activities should be periodically carried out through various methods and techniques in the way prescribed by the Social studies curriculum. Class activities in the social studies course do not only provide the teaching or reinforcement of knowledge. At the same time, students' cognitive, affective, psychomotor skills provide social development as well. Accordingly, the class activities prepared in the Social Studies course should be designed in such a way that more than one skill is used.

The purpose of this study is to investigate whether 5th, 6th, and 7th graders' Social Studies class activities significantly vary based on various variables. To this end, answers are sought to the following questions:

- 1- Do Social Studies class activities significantly vary by students' gender?
- 2- Do Social Studies class activities significantly vary by students' grade?
- 3- Do Social Studies class activities significantly vary by students' age?

2. Method

The study employed the survey model using the quantitative method. The study group consists of 236 students attending a public school located in the Central Anatolian Region of Turkey in the 2018-2019 academic year that were chosen through purposive sampling, which is a unlikely sampling method. A personal information form was used to obtain demographic information about the participants. This form involved the age, gender, and grade information of the participants. It was filled in by the participants. The study used "My Class Activities" survey adapted to the Turkish culture. It is a 5-point Likert-type scale graded as follows: Never (1), hardly ever (2), sometimes (3), usually (4), and always (5). It has four sub-dimensions: Interest, choice, challenge, and enjoyment. It has a total of 32 items. The reliability study of the survey indicated a Cronbach's reliability coefficient of 0.86 for interest, 0.82 for challenge, 0.83 for choice, and 0.90 for enjoyment. 75 forms filled in by the participants were excluded from the analysis process since they were invalid. The remaining 236 forms were analyzed via SPSS 15.0. The data were analyzed through independent samples t-test and one-way analysis of variance (ANOVA). The data were collected by the researcher at different dates and hours in the 2018-2019 academic year. First, a pilot study was administered to 30 students attending a middle school located in the Central Anatolian Region of Turkey chosen through random sampling. The duration of implementation was set as 25 minutes. Then, the main study was administered to 104 5th graders, 99 6th graders, and 108 7th graders.

3. Findings, Discussion and Results

The students' scores in the sub-dimensions interest, challenge, and choice did not significantly vary by gender. In other words, the female and the male students' scores in the sub-dimensions interest, challenge, and choice were close. However, a significant difference was detected between the enjoyment scores of the students by gender. This implies that there is a significant relationship between enjoyment level and gender.

No significant difference was found between the students' interest scores by age. The Scheffe's test that was conducted to determine the age groups between which there were significant differences in the challenge sub-dimension of the survey indicated that there was a significant difference between the age groups ten and eleven. That is to say, the students' challenge levels varied by age. No significant differences were found between the students in the sub-dimensions choice and enjoyment by age.

The students' scores in the sub-dimensions interest, challenge, choice, and enjoyment did not significantly vary by grade. In other words, the students from different grades had close scores in the sub-dimensions of "My Class Activities" survey.

The study aimed to determine 5th, 6th, and 7th graders' Social Studies class activities levels and whether they significantly varied by gender, age, and grade. The study found out that the students had high interest, challenge, choice, and enjoyment levels within the scope of "My Class Activities" survey. The study explored whether the students' class activities significantly varied by gender. The study detected that the students' interest, challenge, and choice levels did not significantly vary by gender. This finding shows that gender is not an influential variable on the students' interest, challenge, and choice levels within the scope of Social Studies class activities. It also implies that class activities carried out in Social Studies course have almost the same effect on all the students

regardless of gender. On the other hand, significant differences were determined between the students' enjoyment scores by gender. The male students were found to be enjoying class activities more.

The study also searched whether the class activities significantly varied by age. No significant relationships were detected between age and the survey sub-dimensions interest, choice, and enjoyment. Age was seen to be non-influential on the sub-dimensions interest, choice, and enjoyment. However, a significant difference was found between the age groups ten and eleven in the sub-dimension challenge. The age group ten was seen to have a higher average compared to other groups.

Lastly, no significant relationships were determined between class activities and grade, another variable of the study. This indicates that grade is not an influential variable on class activities.

Teachers should not only depend on the activities provided in textbooks. They should plan activities considering students' interests and desires. Based on the findings obtained, this study suggests that class activities likely to attract students' attention should be increased in Social Studies classes; activities should not be planned in a single area; and activities that will manifest and improve students' skills and interests should be planned. Considering the "raising good citizens" objective of Social Studies course, class activities that will allow students to make choices and express their opinions should be designed. Furthermore, plans about Social Studies course class activities should take into consideration enjoyment, which is influential on students' motivation for classes.